

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/32/2018
Identifikačné číslo spisu: 4615201679
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4615201679.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: SPP - distribúcia, a. s., Mlynské Nivy č. 44/b, 825 11 Bratislava, IČO: 35 910 739, proti žalovanému: STOREX INTERNATIONAL, s. r. o., Dopravná 5, 955 01 Topoľčany, IČO: 36 555 045, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Slávik a partneri, s. r. o., nám. M. R. Štefánika 3, 955 01 Topoľčany, IČO: 36 861 375, o zaplatenie 9.400,99 Eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. novembra 2017, č. k. 15Cob/72/2017-153, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. novembra 2017, č. k. 15Cob/72/2017-153 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 14. apríla 2016, č. k. 8Cb/40/2015-114 v znení opravného uznesenia zo dňa 4. mája 2017, č. k. 8Cb/40/2015-144, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Topoľčany na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany rozsudkom zo dňa 14.04.2016, č. k. 8Cb/40/2015-114 v znení opravného uznesenia zo dňa 04.05.2017, č. k. 8Cb/40/2015-144, návrh zamietol (I. výrok) a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 564,- Eur a trov právneho zastúpenia vo výške 1.574,21 Eur k rukám právneho zástupcu žalovaného, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (II. výrok).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na § 82 ods. 1 písm. d/, § 82 ods. 2 veta prvá zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, § 142 ods. 1, § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016 (ďalej len O. s. p.) a vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 9.400,99 Eur s príslušenstvom titulom náhrady škody v dôsledku neoprávneného odberu zemného plynu. Podaný návrh odôvodnil tým, že žalovaný odoberal zemný plyn na odbernom mieste na ulici I. XXXX/X v Z.. Pri kontrole uskutočnenej dňa 14.05.2013 nadobudli zamestnanci žalobcu podozrenie, že

na danom odbernom mieste dochádza k odberu plynu meradlom, na ktorom sa nenachádza originálna značka (plomba) výrobcu, resp. autorizovanej osoby. Pracovníci žalobcu preto plynomer demontovali a odoslali na expertízu súdnemu znalcovi, ktorý posudkom č. 212/PL-2013 zo dňa 13.06.2013 potvrdil, že na danom odbernom mieste žalovaného dochádzalo k odberu plynu meradlom, na ktorom sa nenachádzala pôvodná plomba. Tým, že žalovaný v období od 19.11.2012 do 14.05.2013 odobral z distribučnej siete plyn patriaci žalobcovi, a to meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, podľa žalobcu žalovaný neodoberal plyn, ktorý by patril jeho zmluvnému dodávateľovi. Zároveň podľa žalobcu v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nie je možné určiť výšku skutočnej škody, preto žalobca použil na jej stanovenie postup v zmysle vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z. Následne faktúrou č. XXXXXXXXXX zo dňa 09.07.2013 vyúčtoval žalovanému škodu spôsobenú neoprávneným odberom vo výške 9.795,43 Eur, ktorá bola splatná 23.07.2013, pričom dňa 27.11.2013 časť tejto pohľadávky vo výške 394,44 Eur postúpil SPP, a. s. Od žalovaného sa tak domáha len zaplata jej zvyšku vo výške 9.400,99 Eur.

4. Okresný súd Topoľčany vydal vo veci platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor.

5. Po vykonanom dokazovaní považoval okresný súd za nesporné, že žalovaný odoberal plyn na odbernom mieste I. armády XXXX/X, Z. od svojho zmluvného dodávateľa SPP, a. s. a že žalobca vystupuje v konaní ako prevádzkovateľ distribučnej siete zemného plynu. Dňa 14.05.2013 pri kontrole meradla pracovníkmi žalobcu vzniklo podozrenie na pozmenenie overovacej a zabezpečovacej značky meradla, v dôsledku čoho bolo uvedené meradlo demontované a predložené znalcovi, ktorý vo svojom znaleckom posudku vyslovil predpoklad, že pôvodné zabezpečenie meradla bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou.

6. Vykonaným dokazovaním bolo preto podľa súdu prvej inštancie preukázané, že existuje predpoklad odstránenia pôvodného zabezpečenia meradla u žalovaného a jeho nahradenia novým zabezpečením, ktorého znaky neboli vytvorené kliešťami oprávnenými na zabezpečenie meradla, čo samo o sebe je možné hodnotiť ako neoprávnený odber plynu v zmysle § 82 ods.1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. a spôsobuje objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu za prípadnú škodu. Avšak samotná skutočnosť, že došlo k neoprávnenému odberu plynu, podľa okresného súdu nepostačuje na to, aby súd mohol zaviazat' odberateľa na náhradu škody bez preukázania toho, či žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej sústavy plynu škoda skutočne vznikla. Žalobca taktiež nepreukázal základ, t. j., že u žalovaného nastúpila objektívna zodpovednosť.

7. Z vykonaného dokazovania je podľa okresného súdu rovnako zrejmé, že žalobca nemá vizuálnu evidenciu ciach u meračov, ktoré sú spravidla až po nejakom časovom odstupe od ciachovania montované, t. j. nevie jednoznačne preukázat', s akými konkrétnymi overovacími značkami bolo predmetné meradlo skutočne na dané odberné miesto žalovaného namontované. Preto základ pre vznik objektívnej zodpovednosti nemožno ustáliť.

8. Okresný súd zdôraznil, že bolo povinnosťou žalobcu preukázat', že mu v dôsledku neoprávneného odberu plynu zo strany žalovaného vznikla škoda a v akom rozsahu. Žalobca však v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Vznik skutočnej škody na strane žalobcu, podľa okresného súdu nepreukazuje ani následné vystavenie opravnej faktúry zo strany zmluvného dodávateľa plynu žalovaného - SPP, a. s., na ktorej zmluvný dodávateľ uviedol spotrebu 0 m3, keďže okrem iného nie je zrejmé, na základe akej skutočnosti zmluvný dodávateľ žalovaného pristúpil k vyhotoveniu tejto opravnej faktúry, na základe akého podnetu a či pred jej vystavením požiadal žalobcu ako prevádzkovateľa distribučnej sústavy o úradné preskúšanie daného meradla, z výsledkov ktorého by bolo zrejmé, či toto meradlo meralo spotrebu plynu nesprávne, alebo ju nemeralo vôbec.

9. V prejednávanej spore okresný súd ustálil, že originálna plomba bola zamenená za inú plombu, avšak nebolo preukázané, že bol týmto vykonaný zásah do meradla, ktorý by spôsobil vznik škody. Žalobca

svoj nárok identifikoval ako nárok na náhradu škody, za podmienku vzniku ktorého zákonná úprava občianskoprávných i osobných vzťahov logicky označuje okrem iného aj vznik škody a príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Z iných predpokladov nemôže vychádzať a nevychádza ani zákon č. 251/2012 Z. z.

10. Podľa názoru súdu prvej inštancie vznik škody nemožno vyvodzovať z každého poškodenia plomby meradla (a povinnosť nahradiť škodu nemôže byť zamieňaná s povinnosťou zaplatiť sankciu za porušenie plomby), ale iba zo zásahu do meradla, následkom ktorého by meradlo nezaznamenávalo alebo nesprávne zaznamenávalo množstvo odobratého plynu. V konaní nebolo preukázané, že by odber pred zistením poškodenia plomby v období od predchádzajúcej kontroly bol výrazne odlišný (vyšší alebo nižší). Odber plynu zo strany žalovaného bol vykonávaný na základe zmluvného vzťahu s dodávateľom plynu a nie je preto dôvod považovať ho za škodu, ktorá by bola vo vzťahu príčiny a následku s porušením povinnosti odoberať plyn iba s meradlom s nepoškodenou overovacou značkou.

11. Z uvedených dôvodov dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia o vzniku škody, preto podaný návrh v celom rozsahu zamietol a ďalej sa už vyčíslením jej výšky nezaoberal. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 149 ods. 1 O. s. p.

12. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom z 28.11.2017, č. k. 15Cob/72/2017-153, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so závermi okresného súdu, a to z dôvodov uvedených v odôvodnení jeho rozhodnutia, ktoré nepovažoval za potrebné opakovať.

13. Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu, krajský súd poznamenal, že žalobca neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní existencie protiprávneho úkonu (neoprávneného odberu), vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nimi. V posudzovanom prípade bolo síce zistené, že existuje predpoklad odstránenia zabezpečenia na meradle a jeho nahradenie iným zabezpečením, v konaní však nebolo preukázané, že by v dôsledku uvedenej skutočnosti meradlo nezaznamenávalo skutočný odber plynu, resp. by meralo spotrebu plynu nesprávne, alebo ho nemeralo vôbec a žalobcovi by vznikla škoda v uplatnenom rozsahu. Keďže žalobca nepreukázal žiadny zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu, krajský súd konštatoval, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď podanú žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p. a § 255 ods. 1 C. s. p.

14. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca odôvodnené podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Podľa dovolateľa je nevyhnutné stanoviť jednoznačný právny názor na jednotlivé predpoklady zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu tak, ako vyplývajú z § 82 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákona o energetike“) v znení platnom a účinnom v rozhodnom období od 19.11.2012 do 14.05.2013.

15. Dovolateľ v prvom rade uviedol, že úpravu zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu tak, ako je upravená v ustanoveniach zákona o energetike možno označiť za „lex specialis“ vo vzťahu k všeobecnej právnej úprave, t. j. k úprave vyplývajúcej z ustanovení Občianskeho zákonníka.

16. Za protiprávny úkon možno podľa dovolateľa označiť skutkovú podstatu neoprávneného odberu plynu definovanú v § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, t. j. protiprávnym úkonom bol odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Avšak preukázanie skutočnosti, že je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii samo o sebe ešte automaticky neznamená preukázanie protiprávneho úkonu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, pokiaľ nie

je preukázané, že došlo aj k odberu plynu na dotknutom odbernom mieste. Dovolateľ má za to, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď za predpoklad zodpovednosti za škodu v danom spore považoval stav, pri ktorom v dôsledku zamenenia plomby (t. j. odstránenia plomby originálnej a jej nahradenia inou plombou), meradlo nezaznamenávalo skutočný odber plynu, meradlo ho nesprávne alebo ho nemeralo vôbec. Z ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, ktorým žalobca odôvodňuje svoj nárok, nevyplýva to, že by za neoprávnený odber plynu považoval iba odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a meradlo zároveň nezaznamenávalo spotrebu, alebo s meradlom odberateľ neoprávnene manipuloval. Žalobca je preto toho názoru, že nemusel a nemusí preukazovať, že by meradlo v dôsledku porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, nezaznamenávalo spotrebu alebo ju zaznamenávalo nesprávne.

17. Dovolateľ ďalej uviedol, že pokiaľ došlo k odberu plynu prostredníctvom meradla s poškodeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (plombou), došlo tým k neoprávnenému odberu, ktorým vznikla žalobcovi škoda. Škoda spočíva v zmenšení majetkovej sféry žalobcu o hodnotu žalovaným odobratého množstva zemného plynu patriaceho žalobcovi a hodnotu nákladov, ktoré žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete, musel v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by žalobcovi, ak by k neoprávnenému odberu plynu nedošlo, nevznikli. V prípade vzniku škody sa v zmysle lex generalis nahrádza skutočná škoda a ušlý zisk. Na to, aby bolo možné určiť v prípade neoprávnených odberov plynu skutočne spôsobenú škodu, musel by mať poškodený (prevádzkovateľ distribučnej siete, z ktorej bol plyn neoprávnene odobratý), k dispozícii údaj o presnom, neoprávnene odobratom množstve zemného plynu. Takýto údaj by mu mohol poskytnúť výlučne plynomer s platným overením v zmysle pravidiel definovaných v ustanoveniach zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa ustanovení tohto zákona však na určenie množstva odobratého plynu, nie je možné použiť údaj z meradla, na ktorom bola porušená plomba (overovacia/zabezpečovacia značka). Dovolateľ zdôraznil, že ak by sa na určenie množstva odobratého plynu akýmkoľvek odberateľom použili údaje z meradla, ktoré nemalo platné overenie, došlo by tým k použitiu meradla bez metrologickej kontroly, čo by automaticky znamenalo povinnosť príslušného správneho orgánu uložiť za takéto konanie sankciu.

18. V ostatnej časti dovolateľ uviedol, že príčinná súvislosť je v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii daná. V dôsledku takéhoto odberu bol zo siete odobratý zemný plyn, za ktorý zodpovedá prevádzkovateľ tejto siete a on musí (keďže sa nejedná o plyn patriaci dodávateľovi plynu) plyn v potrebnom množstve do siete doplniť, aby tak vedel zabezpečiť jej správne fungovanie.

19. Dovolateľ je preto presvedčený, že v danom spore boli všetky predpoklady zodpovednosti za škodu naplnené. Žalobca v konaní preukázal, že žalovaný v rozhodnom období odoberal plyn; odoberal ho meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a odoberal plyn žalobcu, čím došlo k zmenšeniu jeho majetkovej sféry, pričom žalovaný žalobcovi za odobratý plyn nezaplátil.

20. Žalobca preto žiada dovolací súd, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 9.400,99 Eur spolu s úrokom 5,5 % z omeškania ročne zo sumy 9.400,99 Eur od 24.07.2013 až do zaplatenia a zároveň prizná žalobcovi nárok na náhradu 100 % trov konania.

21. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za správny, preto navrhuje dovolanie žalobcu zamietnuť a zaviazat ho na úhradu dovolacích trov. Závery konajúcich súdov považuje žalovaný za dostatočné, úplné a správne s tým, že žalobca nepreukázal základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti žalovaného podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. Žalovaný zdôraznil, že žiaden zásah do merača spotreby plynu nevykonal, či už on alebo iná osoba, o ktorej by vedel, a preto vyčíslenie škody žalobcom, považoval za neoprávnené.

22. Žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že nedokáže zhodnotiť, aký plynomer mu bol namontovaný a či

tento spĺňa zákonné požiadavky, je riadne zaplombovaný. Napokon aj znalec vo svojom posudku uvádza len určitú mieru pravdepodobnosti, že môže predpokladať, že bolo porušené zabezpečenie meradla proti neoprávnenému zásahu. Žalovaný dodal, že žalobca nepreukázal v konaní jednoznačným, nepochybným spôsobom, aký plynomer, s akou zabezpečovacou plombou, mu bol namontovaný. Z tohto dôvodu žalovaný požadoval, aby žalobca dokladoval tú skutočnosť, aká overovacia značka sa nachádzala na meradle v dobe jeho osadenia na jeho odborné miesto. Tento dôkaz považoval žalovaný za zásadný, lebo až vtedy možno vierohodne porovnávať overovacie značky, t. j. tú, ktorá mala byť na meradle s tou, aká sa na meradle našla. Predovšetkým takýmto dokladom, nie je podľa názoru žalovaného ani žalobcom predkladaný protokol z metrologického pracoviska v Spišskej Belej, čo je pracovisko samotného žalobcu.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, zastúpený v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

24. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

25. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

26. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

27. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

28. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

29. Vzhľadom na obsah dovolania, sa dovolací súd v prvom rade zameril na dovolací dôvod vyvedený z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., kedy je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p., zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.09.2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16).

30. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnou otázkou

dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

31. Dovolací súd konštatuje, že žalobca v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vymedzil tou skutočnosťou, že nesprávne právne posúdenie, spočíva v rozhodnutí konajúcich súdov pri stanovení jednotlivých predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu tak, ako tieto predpoklady vyplývajú z § 82 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v rozhodnom období od 19.11.2012 do 14.05.2013.

32. Vo vzťahu k tejto právnej otázke dovolateľ uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nebol naplnený žiadny zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu (hoci existuje predpoklad odstránenia zabezpečenia na meradle a jeho nahradenia iným zabezpečením), no nebolo preukázané, že by v dôsledku uvedenej skutočnosti meradlo nezaznamenávalo skutočný odber plynu, resp. by meralo spotrebu plynu nesprávne alebo ho nemeralo vôbec (t. j. de facto že nedošlo k protiprávnemu úkonu) a žalobcovi by vznikla škoda v uplatnenom rozsahu.

33. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že dovolanie bolo podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia jednotlivých predpokladov zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu a dovolací súd o časti predpokladov zodpovednosti za škodu už rozhodol dňa 22.03.2018 vo veci sp. zn. 3Obdo/51/2018, o čom však dovolateľ objektívne nemohol mať žiadnu vedomosť, keďže uvedené rozhodnutie nebolo v čase podania dovolania zverejnené. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., procesne prípustné.

34. Podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete (ods. 2).

35. V uznesení z 27. októbra 2009, sp. zn. 1Cdo/107/2008, najvyšší súd skonštatoval, že pri neoprávnenom odbere plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je daná objektívna zodpovednosť odberateľa plynu. V takom prípade odberateľ plynu zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek, teda porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii nie je viazané len na odberateľa, prípadne na iné osoby, ktoré, či už na podnet odberateľa plynu, alebo s jeho vedomím toto zabezpečenie meradla porušili. Rovnaký záver vyslovil najvyšší súd aj v rozsudku z 29. novembra 2011, sp. zn. 4Cdo/102/2010.

36. V uznesení z 28. októbra 2009, sp. zn. 4Cdo/30/2009, najvyšší súd uzavrel, že § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike (znenie uvedeného ustanovenia je totožné s ustanovením § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike aplikovaného na rozhodovanú vec - pozn. dovolacieho súdu), obsahuje definíciu neoprávneného odberu plynu a právne dôsledky v súvislosti s

neoprávneným odberom, t. j. povinnosť takéhoto odberateľa uhradiť dodávateľovi plynu škodu, ak vznikla. Najvyšší súd zároveň uviedol, že ak sú v súdnom konaní skutočne preukázané všetky znaky zodpovednosti za škodu, t. j. existencia protiprávneho úkonu (neoprávnený odber), škoda a príčinná súvislosť medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou, nie je žiaden dôvod pre neuloženie povinnosti škodu nahradiť.

37. Totožný záver o charaktere zodpovednosti odberateľa plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii ako objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie) vyslovil dovolací súd aj v uznesení z 12. marca 2015, sp. zn. 3Cdo/99/2012.

38. V prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je povinnosťou súdov dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 82 ods. 1 zákona o energetike, si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody.

39. V rozhodovanej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Vychádzajúc z citovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, dovolací súd konštatuje, že podľa uvedeného zákonného ustanovenia je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (t. j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu, vrátane ušlého zisku. Za splnenia týchto predpokladov nemožno skonštatovať, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie predpokladov zodpovednosti za škodu.

40. Uvedené znamená, že za protiprávny úkon ako jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu zákon [v § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike] považuje neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V takom prípade je rozhodujúce porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle (ZSP 44/2018, rozhodnutie najvyššieho súdu zo dňa 22. marca 2018, č. k. 3Obdo/51/2017). Prítom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu, ktoré sú spolu so zavineným konaním odberateľa plynu podstatné pre naplnenie skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. c/ zákona o energetike, podľa ktorej si však žalobca v rozhodovanej veci neuplatnil svoj nárok. Dovolací súd zároveň v tejto súvislosti poukazuje na to, že druhým predpokladom zodpovednosti za škodu (vznikom škody), ktorý pristupuje k neoprávnenému odberu plynu ako k protiprávnemu úkonu, je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je potom príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu definovaným zákonom o energetike a vznikom škody.

41. Dovolací súd poukazuje na to, že zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie okrem iného vyplýva, že dňa 14.05.2013 pri kontrole meradla pracovníkmi žalobcu, vzniklo podozrenie na pozmenenie overovacej a zabezpečovacej značky meradla u žalovaného, v dôsledku čoho bolo uvedené meradlo demontované a predložené znalcovi, ktorý vo svojom znaleckom posudku vyslovil predpoklad, že pôvodné zabezpečenie meradla bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou. Súdy mali za nesporné, že žalovaný odoberal plyn na odbernom mieste I.. armády XXXX/X, Z. od svojho zmluvného dodávateľa SPP, a. s. a že žalobca vystupuje v konaní ako prevádzkovateľ distribučnej siete zemného plynu. Neobstojí preto tvrdenie konajúcich súdov, že samotná skutočnosť, že došlo k neoprávnenému odberu plynu nepostačuje na to, aby súd mohol zaviazat' odberateľa na náhradu škody bez preukázania toho, či žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej sústavy plynu, škoda skutočne vznikla. Žalobca týmto podľa súdov nižšej inštancie nepreukázal základ, t. j. že u žalovaného nastúpila objektívna zodpovednosť.

42. S poukazom na vyslovené právne závery, dovolací súd konštatuje, že dovolateľ opodstatnene vytýkal odvolaciemu súdu, ako aj súdu prvej inštancie, nesprávne právne posúdenie veci, pretože zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Rozhodnou je skutočnosť neoprávneného odberu plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Týmto, dovolací súd vzhľadom na dovolanie dovolateľa odôvodnené podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., za dôvodné.

43. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd dospel k záveru o nesprávnosti záverov súdov nižšej inštancie týkajúcich sa neoprávneného odberu plynu ako jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu, najvyšší súd sa nezaoberal otázkou určovania výšky škody. Skúmanie uvedenej otázky by bolo v rozhodovanej veci vzhľadom na záver dovolacieho súdu o dôvodnosti dovolania v otázke neoprávneného odberu plynu ako jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu, predčasné. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5Obdo/32/2018 zo dňa 29. novembra 2018, ktoré sa zaoberalo týmto ďalším predpokladom zodpovednosti za škodu.

44. Najvyšší súd Slovenskej republiky, vzhľadom na dôvodnosť dovolania, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa § 449 ods. 1 C. s. p. Pretože dôvody, pre ktoré bolo zrušené rozhodnutie odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozhodnutie súdu prvej inštancie a nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, najvyšší súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec vrátil Okresnému súdu Topoľčany, ako súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

45. Súd prvej inštancie a odvolací súd, sú právnym názorom dovolacieho súdu viazaní (§ 455 C. s. p.).

46. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

47. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.